ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 21ης Ιανουαρίου 1987 *

Στην υπόθεση 86/85,

η οποία έχει ως αντικείμενο αίτηση του Finanzgericht Hamburg προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου μεταξύ

Alexander Moksel Import-Export GmbH & Co., Handels-KG

και

Hauptzollamt Hamburg-Jonas,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 2 του κανονισμού 32/82, της 7ης Ιανουαρίου 1982, περί θεσπίσεως των όρων χορηγήσεως ειδικών επιστροφών κατά την εξαγωγή στον τομέα του βοείου κρέατος (ΕΕ L 4, σ. 11), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 752/82, της 31ης Μαρτίου 1982 (ΕΕ L 86, σ. 50),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

συγκείμενο από τους T. F. O'Higgins, πρόεδρο τμήματος, O. Due και K. Bahlmann, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Darmon
γραμματέας: P. Heim

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Firma Alexander Moksel Import-Export GmbH & Co., Handels-KG, προσφεύγουσα στην κύρια δίκη, εκπροσωπούμενη από τους Herrmann, Wiesner, Decker, Schaefer και Hermann, δικηγόρους Augsburg και τον Δρα Peter Wendt, δικηγόρο Αμβούργου,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Dirk Booss, μέλος της νομικής της υπηρεσίας,

λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση και

κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 23ης Απριλίου 1986,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 10ης Ιουνίου 1986,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με Διάταξη της 8ης Φεβρουαρίου 1985, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 4 Απριλίου 1985, το Finanzgericht Hamburg υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του κανονισμού 32/82 της Επιτροπής, της 7ης Ιανουαρίου 1982, περί θεσπίσεως των όρων χορηγήσεως ειδικών επιστροφών κατά την εξαγωγή στον τομέα του βοείου κρέατος (ΕΕ L 4, σ. 11), προκειμένου να καθοριστεί αν η χορήγηση ειδικών επιστροφών εξαρτάται από το γεγονός ότι τα ζώα εσφάγησαν στο κράτος μέλος στο οποίο συμπληρώθηκαν οι τελωνειακές διατυπώσεις εξαγωγής.

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της επιχειρήσεως Alexander Moksel Import-Export GmbH & Co., προσφεύγουσας στην κύρια δίκη (στο εξής: προσφεύγουσα), και του Hauptzollamt Hamburg-Jonas, καθού στην κύρια δίκη (στο εξής: καθού).

3 Η προσφεύγουσα εξήγαγε το 1982 στη Σοβιετική Ένωση πολλές παρτίδες κρέατος χονδρών αρσενικών βοοειδών προερχόμενες από σφαγές πραγματοποιηθείσες στη Μεγάλη Βρετανία. Προκειμένου να επιτευχθεί η χορήγηση της ειδικής επιστροφής κατά την εξαγωγή δυνάμει του κανονισμού 32/82, η προέλευση των εν λόγω παρτίδων είχε πιστοποιηθεί με έγγραφα εκδοθέντα από το βρετανικό οργανισμό παρεμβάσεως, σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος του εν λόγω κανονισμού, με τα οποία βεβαιώθηκε ιδίως ότι το εν λόγω κρέας προερχόταν από αρσενικά ζώα. Στο κρέας αυτό είχαν τεθεί σφραγίδες με ανεξίτηλη μελάνη.

4 Αφού κατέβαλε την ειδική επιστροφή που αντιστοιχούσε στις εν λόγω παρτίδες, ύψους 31 867,10 γερμανικών μάρκων, το καθού απαίτησε την απόδοσή της, με απόφαση της 30ής Δεκεμβρίου 1982, για το λόγο ότι το πιστοποιητικό που είχε χορηγήσει ο βρετανικός οργανισμός παρεμβάσεως δεν παρείχε την απόδειξη σφαγής που απαιτείται από το άρθρο 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 32/82· προβλέποντας ότι « η απόδειξη αυτή παρέχεται κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου διά πιστοποιητικού, του οποίου ο τύπος αναφέρεται στο παράρτημα, και το οποίο εκδίδεται από τον οργανισμό παρεμβάσεως ή από τις οριζόμενες, για το σκοπό αυτό, αρχές στο κράτος μέλος στο οποίο τηρούνται (συμπληρούνται) οι τελωνειακές διατυπώσεις εξαγωγής και εντός του οποίου τα ζώα οδηγήθηκαν στη σφαγή ... », η διάταξη αυτή απαιτεί, προκειμένου να εξασφαλίζεται αποτελεσματικός έλεγχος, η σφαγή των βοοειδών και η συμπλήρωση των τελωνειακών διατυπώσεων εξαγωγής να γίνονται στο ίδιο κράτος μέλος.

5 Η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Finanzgericht Hamburg, υποστηρίζοντας ότι η άποψη του καθού παραγνωρίζει το στόχο των ειδικών επιστροφών, δηλαδή την αύξηση των εξαγωγών προς τρίτες χώρες και ότι οδηγεί στη στεγανοποίηση των εξαγωγικών αγορών των κρατών μελών.

6 Κρίνοντας ότι κατόπιν αυτού ανέκυπτε πρόβλημα ερμηνείας του κοινοτικού δικαίου, το δικαστήριο αυτό αποφάσισε να αναβάλει την έκδοση οριστικής αποφάσεως και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο ερώτημα:

« Πρέπει ο κανονισμός (ΕΟΚ) 32/82 της Επιτροπής περί θεσπίσεως των όρων χορηγήσεως ειδικών επιστροφών κατά την εξαγωγή στον τομέα του βοείου κρέατος, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 752/82 της 31ης Μαρτίου 1982 — ιδίως το άρθρο του 2 — να ερμηνευτεί υπό την έννοια ότι η χορήγηση των ειδικών επιστροφών προϋποθέτει ότι τα ζώα εσφάγησαν στο κράτος μέλος στο οποίο συμπληρώθηκαν οι τελωνειακές διατυπώσεις εξαγωγής και ότι η σφαγή των ζώων σε άλλο κράτος μέλος εμποδίζει τη χορήγηση των ειδικών επιστροφών ακόμη κι αν η σφαγή πιστοποιείται από τον αρμόδιο οργανισμό παρεμβάσεως του άλλου κράτους μέλους με το προς τούτο προβλεπόμενο έντυπο; »

7 Στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση αναπτύσσονται διεξοδικώς οι αμφισβητούμενες κοινοτικές διατάξεις και τα επιχειρήματα των διαδίκων. Τα στοιχεία αυτά του φακέλου δεν επαναλαμβάνονται πιο κάτω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για να σχηματίσει κρίση το Δικαστήριο.

8 Πρέπει καταρχάς να παρατηρηθεί ότι η άποψη της Επιτροπής ότι σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 2 του κανονισμού 32/82 (στο εξής: ο κανονισμός) πρέπει να πρόκειται για ένα και το αυτό κράτος μέλος, αυτό δε συνιστά έναν από τους « ειδικούς όρους » χορηγήσεως των ειδικών επιστροφών κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού ορίζει τι πρέπει να αποδειχτεί, δηλαδή να πιστοποιηθεί ότι τα προϊόντα προέρχονται « από χονδρά αρσενικά βοοειδή ». Η παράγραφος 2 προβλέπει μεταξύ άλλων τον τύπο της αποδείξεως, δηλαδή το πιστοποιητικό του οποίου το υπόδειγμα υπάρχει σε παράρτημα, και τις αρμόδιες για τη χορήγησή του αρχές. Όμως, ούτε η παράγραφος 1 ούτε η παράγραφος 2 του άρθρου 2 εξαρτούν ρητώς το δικαίωμα για επιστροφές από την προϋπόθεση να πρόκειται για ένα και το αυτό κράτος μέλος.

9 Από το γράμμα της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του κανονισμού προκύπτει ότι το πιστοποιητικό μπορεί να χορηγηθεί είτε από τον αρμόδιο εθνικό οργανισμό παρεμβάσεως, στο πλαίσιο της κοινής οργανώσεως των αγορών στον τομέα του βοείου κρέατος, είτε από « τις οριζόμενες για το σκοπό αυτό αρχές ». Έτσι, από τη διάταξη αυτή συνάγεται ότι οι οργανισμοί παρεμβάσεως είναι πάντα αρμόδιοι. Επομένως, ο περιορισμός τον οποίο συνεπάγεται το τμήμα της φράσεως « στο κράτος μέλος, στο οποίο τηρούνται (συμπληρούνται) οι τελωνειακές διατυπώσεις εξαγωγής και εντός του οποίου τα ζώα οδηγήθηκαν στη σφαγή » αφορά μόνο τη δεύτερη από τις δύο δυνατότητες, δηλαδή την όποια « οριζόμενη αρχή ».

10 Η απαίτηση να πρόκειται για ένα και το αυτό κράτος μέλος στην περίπτωση της όποιας « οριζόμενης αρχής » μπορεί να εξηγηθεί από την ανάγκη εξασφαλίσεως της αποδεικτικής δυνάμεως του πιστοποιητικού. Πράγματι, οι τελωνειακές αρχές των άλλων κρατών μελών δεν μπορούν να γνωρίζουν αν η όποια « οριζόμενη αρχή » πράγματι « ορίστηκε » από το εν λόγω κράτος μέλος για την έκδοση του πιστοποιητικού. Για το λόγο αυτό, η αρμοδιότητα της όποιας « οριζόμενης αρχής » πρέπει να περιορίζεται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το κράτος μέλος σφαγής είναι το ίδιο με το της εξαγωγής. Ανάγκη τέτοιου όρου δεν υπάρχει για πιστοποιητικά που χορηγούνται από τους οργανισμούς παρεμβάσεως, δεδομένου ότι η αρμοδιότητά τους, η οποία προβλέπεται ρητώς στο άρθρο 2, παράγραφος 2, του κανονισμού, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί από καμία τελωνειακή αρχή της Κοινότητας.

11 Η Επιτροπή ισχυρίστηκε ακόμη ότι η συγκέντρωση όλων των πράξεων σ' ένα μόνο κράτος μέλος είναι αναγκαία για την αποτελεσματικότητα του ελέγχου και ότι θα μειώνονταν οι κίνδυνοι απάτης με την αντικατάσταση των προϊόντων. Πρέπει να διευκρινιστεί σχετικά ότι ο κίνδυνος απάτης, ο οποίος προκύπτει από την έλλειψη συντο-

νισμού, μειώνεται από τις ίδιες τις διατάξεις του άρθρου 3 που διευκρινίζει ότι τα εθνικά μέτρα ελέγχου « προβλέπουν, ιδίως, το σφράγισμα εκάστου προϊόντος είτε με ανεξίτηλη σφραγίδα είτε με μόλυβδο σε κάθε τεταρτημόριο ». Επιπλέον, οι αριθμοί σφραγίσεως των τεμαχίων των σφαγέντων βοοειδών πρέπει να αναφέρονται στο πιστοποιητικό που προσκομίζεται στις τελωνειακές αρχές, οι οποίες με τον τρόπο αυτό μπορούν να επαληθεύσουν την ταυτότητα μεταξύ του εξαχθέντος και του σφαγέντος. Πρέπει να τονιστεί ότι εν προκειμένω τα συγκεκριμένα προϊόντα σφραγίστηκαν κατά τρόπο ανεξίτηλο και συνοδεύτηκαν από πιστοποιητικά εκδοθέντα από το βρετανικό οργανισμό παρεμβάσεως. Συνεπώς, το γερμανικό τελωνείο ήταν εν προκειμένω κάλλιστα σε θέση, βάσει του πιστοποιητικού και των ανεξίτηλων σφραγισμάτων που πραγματοποιήθηκαν στη Μεγάλη Βρετανία, να επαληθεύσει την ταυτότητα και να τη θεωρήσει αποδεδειγμένη.

12 Εξάλλου, η προσφεύγουσα της κύριας δίκης ορθώς ανέφερε κατά την προφορική διαδικασία ότι ακόμη και η συγκέντρωση των πράξεων σ' ένα και μόνο κράτος μέλος δεν αποκλείει τη δυνατότητα τα προϊόντα για τα οποία πρόκειται να διέρχονται από τα χέρια πολλών μεσαζόντων στο διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ σφαγής και εξαγωγής. Επιπλέον, δεν είναι προφανές ότι ο κίνδυνος μηχανορραφιών είναι μεγαλύτερος στην περίπτωση που αναμιγνύονται δύο κράτη μέλη από την περίπτωση στην οποία αναμιγνύεται μόνο ένα.

13 Τέλος, η Επιτροπή υποστήριξε ότι το ενδοκοινοτικό εμπόριο δεν θίγεται εν προκειμένω λόγω του ότι οι εν λόγω εξαγωγές προορίζονται για τρίτες χώρες. Ούτε και αυτή η άποψη μπορεί να γίνει δεκτή. Αρκεί να αναφερθεί, σαν παράδειγμα, ότι ένας επιχειρηματίας, στο ίδιο κράτος μέλος με τον εξαγωγέα, μπορεί να προσφέρει στον δεύτερο παρτίδες βοείου κρέατος προελεύσεως άλλων κρατών μελών για να τις εξαγάγει προς τρίτες χώρες. Εφόσον ο εξαγωγέας δεν μπορεί να επωφεληθεί από παρόμοια προσφορά, διότι τα πιστοποιητικά δεν ταιριάζουν, το ενδοκοινοτικό εμπόριο θίγεται.

14 Συνεπώς, στο ερώτημα του εθνικού δικαστηρίου προσήκει η απάντηση ότι η συμπλήρωση, εντός ενός και του αυτού κράτους μέλους της Κοινότητας, των πράξεων σφαγής και των τελωνειακών διατυπώσεων εξαγωγής δεν αποτελεί όρο από τον οποίο εξαρτάται η χορήγηση ειδικών επιστροφών κατά την εξαγωγή που προβλέπονται από τον κανονισμό 32/82 της Επιτροπής, της 7ης Ιανουαρίου 1982, εφόσον το έγγραφο που πιστοποιεί ότι τα προϊόντα που προέρχονται από χονδρά αρσενικά βοοειδή έχει εκδοθεί από τον οργανισμό παρεμβάσεως κράτους μέλους.

Επί των δικαστικών εξόδων

15 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία κατέθεσε παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης το χαρακτήρα παρεμπίπτοντος, που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε το Finanzgericht Hamburg, με τη Διάταξη της 8ης Φεβρουαρίου 1985, αποφαίνεται:

Η συμπλήρωση, εντός ενός και του αυτού κράτους μέλους της Κοινότητας, των πράξεων σφαγής και των τελωνειακών διατυπώσεων εξαγωγής δεν αποτελεί όρο από τον οποίο εξαρτάται η χορήγηση ειδικών επιστροφών κατά την εξαγωγή που προβλέπονται από τον κανονισμό 32/82 της Επιτροπής, της 7ης Ιανουαρίου 1982, εφόσον το έγγραφο που πιστοποιεί ότι τα προϊόντα που προέρχονται από χονδρά αρσενικά βοοειδή έχει εκδοθεί από τον οργανισμό παρεμβάσεως κράτους μέλους.

O'Higgins Due Bahlmann

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιανουαρίου 1987.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος του δευτέρου τμήματος

T. F. O'Higgins